

Rozdział 1: Definicje / wiedza ogólna w zakresie handlu ludźmi

Partner odpowiedzialny: KMOP

Co-funded by
the European Union

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

1. Definicje/wiedza ogólna na temat handlu ludźmi

1.1 Wprowadzenie

Niniejszy rozdział dostarcza podstawowej wiedzy na temat handlu ludźmi (THB), traktując ten temat jako złożony, a zarazem powszechny problem, mający dalekosiężne konsekwencje dla jednostek, specjalistów, społeczności i społeczeństw na całym świecie. Rozdział ten zapewnia kompleksowe zrozumienie handlu ludźmi, koncentrując się na definicjach, rodzajach i podstawowej dynamice handlu ludźmi. W tym rozdziale uczniowie zgłębią różne formy handlu ludźmi, takie jak wykorzystywanie seksualne, praca przymusowa i przymusowe działania przestępcze.

1.2 Cele edukacyjne

- Zdefiniuj kluczowe terminy związane z handlem ludźmi
- Wyjaśnij formy wykorzystywania w handlu ludźmi
- Podsumuj różne rodzaje handlu ludźmi i wyjaśnij ich charakterystyczne cechy

1.3 Część teoretyczna / informacyjna

1.3.1. Czym jest handel ludźmi (THB)?

Handel ludźmi to wielowymiarowy problem o wymiarze ekonomicznym, społecznym, kulturowym i politycznym. Handel ludźmi (THB) jest poważnym przestępstwem, często popełnianym przez zorganizowane grupy przestępcze i stanowiącym poważne

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

naruszenie podstawowych praw człowieka. Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej¹ wyraźnie zabrania takiego wykorzystywania. Zwalczanie handlu ludźmi pozostaje najwyższym priorytetem zarówno dla Unii Europejskiej, jak i jej państw członkowskich, ponieważ dążą one do ochrony obywateli przed tymi nadużyciami i poszanowania podstawowych wolności.²

Zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i protokołami do niej³, handel ludźmi to:

*Rekrutacja, transport, przekazywanie, przechowywanie lub przyjmowanie osób, w tym wymiana lub przekazywanie kontroli nad tymi osobami, za pomocą groźby lub użycia siły lub innych form przymusu, uprowadzenia, oszustwa, podstępu, nadużycia władzy lub wykorzystania słabości lub wręczenia lub przyjęcia płatności lub korzyści w celu uzyskania zgody osoby sprawującej kontrolę nad inną osobą, w celu wykorzystania.*⁴⁵

¹ https://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf

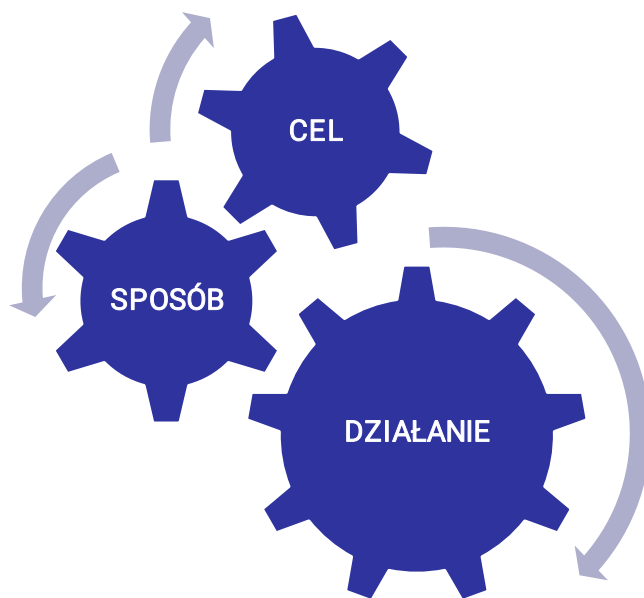
² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0036>

³ <https://www.unodc.org/documents/treaties/UNTOC/Publications/TOC%20Convention/TOCebook-e.pdf>

⁴ https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary/glossary/trafficking-human-beings_en

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32011L0036>

1.3.2. Definicja handlu ludźmi (THB)

Rysunek 1. Połączenie trzech komponentów: działania, sposobu, celu

Zgodnie z artykułem 4 Konwencji Rady Europy ⁶ definicja handlu ludźmi opiera się na połączeniu trzech komponentów przedstawionych na rysunku 1.

Działanie

Rekrutacja, transport, transfer, przechowywanie lub przyjmowanie osób

Sposoby

poprzez groźbę użycia siły lub innych form przymusu, uprowadzenia, oszustwa, wprowadzenia w błąd, nadużycia władzy lub wykorzystania pozycji bezbronności lub wręczenia lub przyjęcia płatności lub korzyści w celu uzyskania zgody osoby sprawującej kontrolę nad inną osobą (ten element jest nieistotny, gdy ofiarą jest dziecko).

⁶[https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/anti-trafficking-convention#{%22243150037%22:\[0\]}](https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/anti-trafficking-convention#{%22243150037%22:[0]})

Cel

Celem jest eksploatacja. Eksploatacja obejmuje co najmniej eksploatację prostytucji innych osób lub inne formy eksploatacji seksualnej, pracę lub usługi przymusowe, niewolnictwo lub praktyki podobne do niewolnictwa, zniewolenie lub usunięcie organów.

Rysunek 2. Działanie, sposoby i cel handlu ludźmi

Różnica między handlem ludźmi a przemytem ludzi:

Handel ludźmi i przemyt ludzi, choć czasami wyglądają podobnie, różnią się pod względem prawnym. Kluczowa różnica leży w charakterze zgody i zamiaru, ponieważ osoby, które angażują przemytnika w nielegalny wjazd do kraju, zazwyczaj robią to dobrowolnie. Z kolei ofiary handlu ludźmi są często oszukiwane, zmuszane lub zmuszane

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

do relokacji, często z zamiarem wykorzystania ich dla korzyści ekonomicznych. Co więcej, przemyt ma miejsce wyłącznie w kontekście transgranicznym, podczas gdy handel ludźmi może mieć miejsce zarówno w wymiarze międzynarodowym, jak i krajowym. Przemyt jest przestępstwem popełnianym przeciwko państwu, podczas gdy handel ludźmi jest popełniany przeciwko osobom fizycznym. Ponadto, w przeciwieństwie do handlu ludźmi, przemyt ludzi nie wiąże się z wyzyskiem ani nadużyciami w celach finansowych. Jednak przemyt wiąże się z naruszeniami praw człowieka i może przerodzić się w handel ludźmi.

Przemyt migrantów polega na umożliwieniu nieautoryzowanego wjazdu do kraju w celu osiągnięcia korzyści finansowych lub innych korzyści materialnych, a jego celem są osoby niebędące obywatelami ani rezydentami. Przestępcy prowadzący ten lukratywny proceder wykorzystują pilne potrzeby lub pragnienia ludzi, aby uciec od ubóstwa, bezrobocia, klęsk żywiołowych, konfliktów lub prześladowań. ⁷

Przestępstwo przemytu migrantów przynosi wysokie zyski i wiąże się z niskim ryzykiem kary dla sprawców (UNODC, b.d.). ⁸

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

⁷ <https://www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/migrant-smuggling/migrant-smuggling.html>

⁸ <https://www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/migrant-smuggling/crime.html>

1.3.3 Czynniki kształtujące podatność na handel ludźmi

Rysunek 3. Przecięcie się czynników podatności na zwiększone ryzyko handlu ludźmi

1.4. Formy wykorzystania

Wykorzystanie
seksualne

Wyzysk
pracowniczy

Wykorzystywanie
działalności
przestępczej

Wykorzystywanie seksualne ⁹ oznacza jakiekolwiek faktyczne lub usiłowane nadużycie pozycji bezbronności, władzy różnicującej lub zaufania w celach seksualnych, w tym między innymi czerpanie korzyści finansowych, społecznych lub politycznych z seksualnego wykorzystywania innej osoby. Obejmuje to między innymi wymianę pieniędzy, zatrudnienie, towary lub usługi za seks. Dotyczy to również seksu transakcyjnego, niezależnie od statusu prawnego pracy seksualnej w danym kraju. Obejmuje to również każdą sytuację, w której seks jest wymuszany lub żądany poprzez wstrzymanie lub groźbę wstrzymania towarów lub usług lub poprzez

szantaż.

Rysunek 4. Formy eksploatacji

Wyzysk w pracy to powszechna forma współczesnego niewolnictwa, w którym jednostki są

zmuszane do pracy w warunkach wyzysku siłą, oszustwem lub przymusem. Handlarze ludźmi często manipulują bezbronnymi osobami, stosując różne formy kontroli – takie jak przemoc fizyczna, groźby, fałszywe obietnice lub wyzysk ekonomiczny – aby uwięzić ludzi w sytuacjach, w których mają oni niewielką lub żadną kontrolę nad swoją pracą lub warunkami życia. ¹⁰ Handel ludźmi w pracy

⁹ <https://www.unhcr.org/what-we-do/how-we-work/tackling-sexual-exploitation-abuse-and-harassment/what-sexual-exploitation>

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

¹⁰ <https://humantraffickinghotline.org/en/human-trafficking/labor-trafficking>

przybiera różne formy, w tym niewolę za długi, pracę przymusową i przymusową pracę dzieci. W niewoli za długi osoby są zmuszane do pracy w celu spłaty długu na nieuczciwych warunkach, często bez jego pełnej spłaty. Praca przymusowa obejmuje bezpośredni przymus, w którym osoby są zmuszane do pracy pod ciągłą groźbą przemocy lub kary. Niewolnicza praca dzieci ma miejsce, gdy dzieci są wykorzystywane do niebezpiecznej lub szkodliwej pracy wbrew ich woli, pozbawiając je dzieciństwa, edukacji i bezpieczeństwa. Handel ludźmi w pracy obejmuje wiele branż, od prac domowych po rolnictwo i przemysł. Na przykład pracownicy domowi mogą być uwięzieni w prywatnych domach, odizolowani i narażeni na groźby lub znęcanie się, aby uniemożliwić im opuszczenie gospodarstwa. W rolnictwie pracownicy rolni mogą być zmuszani przemocą lub groźbami do pracy przy zbiorach w wyczerpujących warunkach, często za bardzo niskie wynagrodzenie lub bez wynagrodzenia. W fabrykach pracownicy mogą być przetrzymywani w ciasnych, nieludzkich warunkach, z ograniczoną swobodą i poczuciem bezpieczeństwa, zmuszani do długich godzin pracy za minimalne wynagrodzenie.

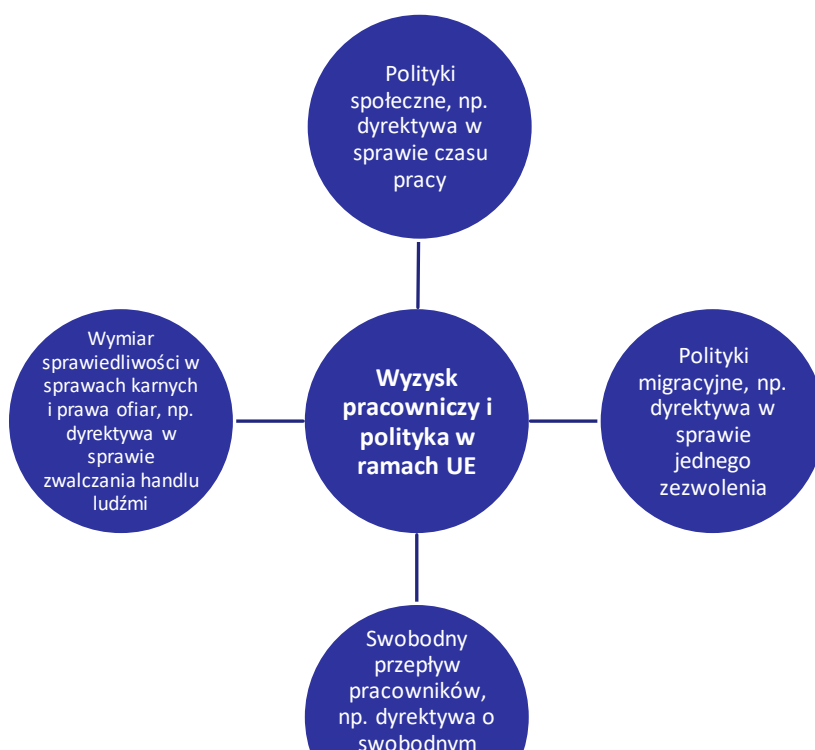
Wykorzystywanie działalności przestępczej¹¹ polega na zmuszaniu kogoś do popełniania czynów niezgodnych z prawem, takich jak kradzieże kieszonkowe, kradzieże sklepowe, handel narkotykami i inne podobne działania, które podlegają karze i wiążą się z osiągnięciem korzyści finansowych.

Inne formy wykorzystywania obejmują przymusowe małżeństwa i handel ludźmi w celu pozyskania organów.

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0036>

1.5 Wyzysk pracowniczy w kontekście prawa UE

Najważniejsze statystyki na poziomie UE: Według Eurostatu¹² w 2022 r. zarejestrowane ofiary handlu ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego i pracy

Rysunek 5. Wyzysk pracowniczy w kontekście prawa UE

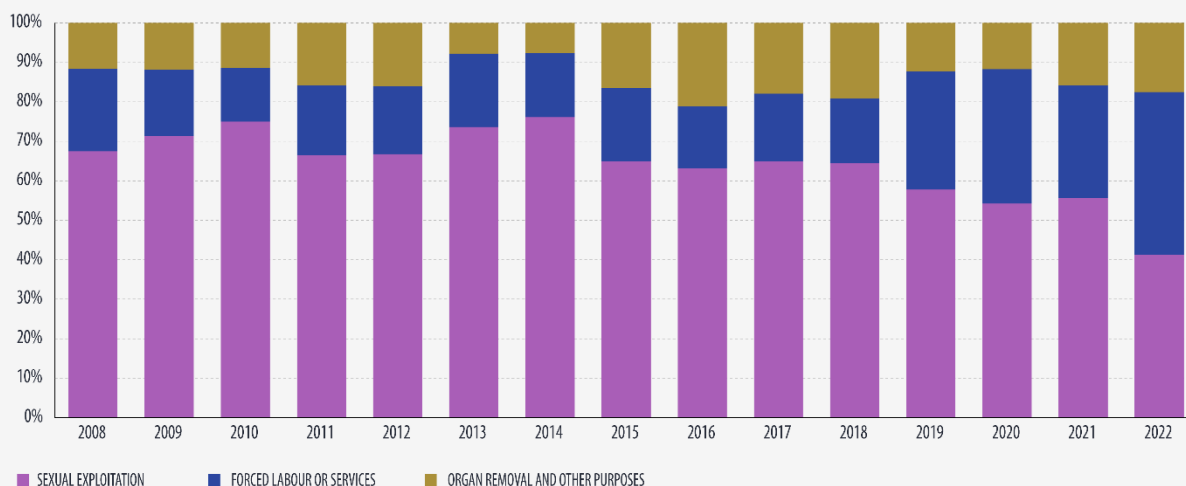
¹² <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20240124-1>

przymusowej stanowiły około 82% wszystkich ofiar handlu ludźmi. Liczba zarejestrowanych ofiar handlu ludźmi w innych celach, takich jak pobieranie organów,

wyłudzanie świadczeń, działalność przestępcza, zmuszanie do żebractwa i inne, osiągnęła 1699 (18% wszystkich ofiar handlu ludźmi).

Forms of exploitation for registered victims of trafficking in human beings, 2008-2022

(%)

Calculated on responding countries and on known values. No adjustments were made. More than one form of exploitation can be recorded for a victim. Organ removal and other purposes including use for benefit fraud, criminal activities and forced begging.

eurostat

Rysunek 6. Eurostat: formy eksploatacji według lat

37% ofiar handlu ludźmi w UE to obywatele UE, a znaczna ich liczba pada ofiarą handlu wewnątrz własnego kraju

Okolo 15% ofiar handlu ludźmi w UE stanowią dzieci.

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Większość handlarzy ludźmi w UE to obywatele UE, często tej samej narodowości co ich ofiary ¹³.

Handel ludźmi często wiąże się z innymi formami przestępczości zorganizowanej takimi jak przemyt migrantów, handel narkotykami, wymuszenia, pranie pieniędzy, fałszowanie dokumentów, oszustwa związane z kartami płatniczymi, przestępstwa przeciwko mieniu, cyberprzestępczość i inne.

Zgodnie z Międzynarodową Organizacją Pracy ¹⁴:

- Na całym świecie codziennie znajduje się 27,6 miliona osób pracujących przymusowo.
- W ostatnich latach wzrosła liczba przypadków pracy przymusowej.
- Pierwszym miesiącom pandemii COVID-19 towarzyszyły liczne doniesienia o pracy przymusowej związanej z kryzysem.
- Żaden region świata nie jest wolny od pracy przymusowej.
- Praca przymusowa jest problemem niezależnie od zamożności kraju.
- Większość pracy przymusowej ma miejsce w sektorze prywatnym.

¹³ https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/internal-security/organised-crime-and-human-trafficking/together-against-trafficking-human-beings_en

¹⁴ https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/%40ed_norm/%40ipecc/documents/publication/wcms_854795.pdf

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

1.6 Kim są potencjalne ofiary handlu ludźmi w celu pracy przymusowej?

Handel ludźmi¹⁵ do pracy przymusowej może dotyczyć wszystkich grup społecznych, niezależnie od wieku, płci, kraju pochodzenia czy statusu. Narażenie odnosi się do cech i okoliczności danej osoby, które w określonych kontekstach zwiększają ryzyko stania się ofiarą handlu ludźmi. Niektóre grupy mogą być jednak bardziej narażone niż inne:

- Kobiety i dziewczęta,
- Dzieci i osoby starsze,
- Małoletni bez opieki w ruchu transgranicznym,
- Osoby borykające się z trudnościami edukacyjnymi, społecznymi i ekonomicznymi,
- Migranci i uchodźcy.

Uwaga! Dziecko jest uznawane za ofiarę handlu ludźmi niezależnie od tego, czy zastosowano jakiegokolwiek środki w celu jego rekrutacji, transportu, transferu, schronienia lub przyjęcia w celu wykorzystania.¹⁶

Uwaga! Zgoda danej osoby na wykorzystanie jest nieistotna, jeśli zastosowano którykolwiek z tych środków.

¹⁵ https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/Exploitation_and_Abuse.pdf

¹⁶ <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016805d41e9>

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

1.7 Metody rekrutacji w celu wyzysku pracowników

Rekrutacja do pracy przymusowej obejmuje szereg manipulacyjnych i oszukańczych praktyk, mających na celu zmuszanie osób do pracy przymusowej. Obszerną listę oszukańczych metod rekrutacji można znaleźć we wskaźnikach handlu ludźmi opracowanych przez IOM¹⁷. Przykładami takich metod rekrutacji mogą być:

- Oszukańcze obietnice wysokich zarobków lub lepszych warunków życia/pracy.
- Wykorzystywanie długów.
- Manipulacyjne umowy i oszukańcze dokumenty.
- Przymusowa rekrutacja w postaci gróźb i przemocy wobec ofiar, członków rodzin itp.

¹⁷ https://www.iom.int/sites/g/files/tmzbd1486/files/documents/atip_levant/indicators-of-trafficking-in-persons-1.pdf

1.8 Czynniki ryzyka wyzysku pracowniczego

Rysunek 7. Czynniki ryzyka wyzysku pracowniczego

Istnieje szereg czynników ryzyka, które sprawiają, że pracownicy są szczególnie podatni na wyzysk. Można je podzielić na¹⁸:

1. Czynniki ryzyka związane z ramami prawnymi i instytucjonalnymi kraju zatrudnienia, takie jak brak przeprowadzania dochodzeń lub monitorowania warunków pracy.
2. Czynniki ryzyka związane z sytuacją osobistą pracownika, takie jak nieznanomość języka kraju, w którym pracuje, niski poziom wykształcenia lub doświadczenie skrajnego ubóstwa w kraju pochodzenia.

¹⁸ <https://fra.europa.eu/en/content/q-severe-labour-exploitation-eu>

3. Czynniki ryzyka w miejscu pracy, takie jak praca w sektorze gospodarki narażonym na wycisk pracowników lub w niebezpiecznych warunkach zatrudnienia. Istnieje kilka sektorów gospodarki, które zostały zidentyfikowane jako sektory wysokiego ryzyka wycisku pracowników. Mogą to być rolnictwo, ogrodnictwo, rybołówstwo, budownictwo i hotelarstwo.
4. Czynniki ryzyka stwarzane przez pracodawców, na przykład gdy nie dostarczają oni umowy sporządzonej w języku zrozumiałym dla pracownika, nie informują pracowników o ich uprawnieniach lub zwiększają zależność pracowników (na przykład zapewniając zakwaterowanie, transport lub zatrudniając innych członków rodziny).

1.9. Paradygmat 3P: zapobieganie, ochrona, oskarżenie

Rysunek 8. Paradygmat 3P

To podejście stawia ochronę ofiar i ich dobrostan ponad ściganie przestępstwa. Aby podejście to było skuteczne, reakcja instytucjonalna musi priorytetowo traktować ochronę ofiar i przestrzeganie ich praw. Obejmuje to identyfikację osób, które doświadczyły handlu ludźmi, i oficjalne uznanie ich za ofiary – kluczowy pierwszy

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

krok do zapewnienia im odpowiedniego wsparcia i pomocy¹⁹.

1.10 Międzynarodowe przepisy prawne

Protokół z Palermo, formalnie znany jako Protokół o zapobieganiu, zwalczaniu i karaniu za handel ludźmi, zwłaszcza kobietami i dziećmi, to międzynarodowy traktat przyjęty przez Organizację Narodów Zjednoczonych w 2000 r. w celu zwalczania handlu ludźmi, uzupełniający Konwencję ONZ przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej (UNODC)²⁰. Protokół ten szeroko definiuje zjawisko handlu ludźmi, omawia różne praktyki wyzysku i podkreśla potrzebę ustanowienia przez państwa odpowiednich przepisów, ochrony praw ofiar i promowania międzynarodowej współpracy, której kluczowym celem jest zwalczanie tego globalnego zjawiska.

Rysunek 9. Przepisy międzynarodowe

Ogłoszona w czerwcu 2024 r. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady UE zmieniająca dyrektywę 2011/36/UE²¹ w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar. Zmieniona dyrektywa zaostrzy kary,

¹⁹ Villacampa, C. (2022). Challenges in assisting labour trafficking and exploitation victims in Spain. *International Journal of Law, Crime and Justice*, 71, 100563.

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

zapewniając organom publicznym skuteczniejsze narzędzia do ścigania nowych form wykorzystywania.

²⁰ <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/protocol-prevent-suppress-and-punish-trafficking-persons>

²¹ https://home-affairs.ec.europa.eu/news/stronger-eu-rules-fight-trafficking-human-beings-enter-force-2024-07-12_en

Strategia UE w sprawie zwalczania handlu ludźmi to kompleksowy dokument skupiający się na zapobieganiu temu procederowi, pociąganiu handlarzy do odpowiedzialności oraz ochronie i wzmocnieniu pozycji ofiar.

Co więcej, inicjatywy UE na rzecz zwalczania handlu ludźmi²² i możemy powiązać z Agendą na rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2040 (SDGs) w zakresie:

☒ Cel 5: Osiągnięcie równości płci i wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt.

☒ Cel 8: Godna praca i wzrost gospodarczy.

☒ Cel 10: Zmniejszenie nierówności w obrębie krajów i między nimi.

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

²² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021DC0171>

☒ Cel 16: Promowanie sprawiedliwych, pokojowych i inkluzywnych społeczeństw.

Cel 5.2

- Wyeliminować wszelkie formy przemocy wobec kobiet i dziewcząt w sferze publicznej i prywatnej, w tym handel ludźmi oraz wykorzystywanie seksualne i inne formy wykorzystywania.

Cel 8.7

- Podjąć natychmiastowe i skuteczne działania w celu wyeliminowania pracy przymusowej, współczesnego niewolnictwa i handlu ludźmi oraz zapewnić zakaz i eliminację najgorszych form pracy dzieci, w tym rekrutacji i wykorzystywania dzieci-żołnierzy, a do 2025 r. wyeliminować pracę dzieci we wszystkich jej formach.

Cel 10.7

- Ułatwianie uporządkowanej, bezpiecznej, regularnej i odpowiedzialnej migracji i mobilności ludzi, m.in. poprzez wdrażanie zaplanowanej i dobrze zarządzanej polityki migracyjnej.

Cel 16.2

- Zakończyć wykorzystywanie, handel dziećmi i wszelkie formy przemocy i tortur wobec dzieci.

Cel 16.4

- Do roku 2030 znacząco ograniczyć nielegalny przepływ środków finansowych i broni, wzmocnić odzyskiwanie i zwrot skradzionego mienia oraz zwalczać wszelkie formy przestępczości zorganizowanej.

1.11 Terminy słownikowe

Tabela 1. Terminy słownikowe

Terminy	
Praca przymusowa²³	Zgodnie z artykułem 5 Karty praw podstawowych UE: Wszelka praca lub usługi wymagane od jakiejś osoby pod groźbą jakiejkolwiek kary i do których dana osoba nie zgłosiła się dobrowolnie (Międzynarodowa Organizacja Pracy (MOP), Konwencja o pracy przymusowej i obowiązkowej z 1930 r., art. 2 (1)).
Przemyt migrantów²⁴	Przemyt migrantów to ułatwianie, w celu osiągnięcia korzyści finansowych lub materialnych, nielegalnego wjazdu do kraju, którego migrant nie jest obywatelem ani rezydentem. Przestępcy stojący za tym wysoce dochodowym biznesem wykorzystują okazję, jaką stwarza potrzeba lub pragnienie ludzi, aby uciec nie tylko od ubóstwa i braku możliwości zatrudnienia, ale także od klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych lub prześladowań.
Wyzysk pracowniczy	Zgodnie z Konwencją MOP z 1930 r. ²⁵ (nr 29) dotyczącą pracy przymusowej lub obowiązkowej, praca przymusowa oznacza: wszelką pracę lub usługi wymagane od jakiejś osoby pod

	groźbą kary, do których dana osoba nie zgłosiła się dobrowolnie. Definicja ta składa się z trzech elementów: Praca lub usługi odnoszą się do wszelkich rodzajów pracy wykonywanej w dowolnej działalności, przemyśle lub sektorze, w tym w gospodarce nieformalnej. Groźba jakiejkolwiek kary odnosi się do szerokiego zakresu kar stosowanych w celu zmuszenia kogoś do pracy. Niedobrowolność: Termin „zaoferowane dobrowolnie” odnosi się do dobrowolnej i świadomej zgody pracownika na podjęcie pracy oraz jego swobody odejścia w dowolnym momencie. Nie dotyczy to na przykład sytuacji, gdy pracodawca lub rekruter składa fałszywe obietnice, aby pracownik podjął pracę, której inaczej by nie przyjął.
Sprawiedliwe i sprawiedliwe warunki pracy	Odnosi się to do Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, a w szczególności do artykułu 31. Artykuł ten wyjaśnia, że: Każdy pracownik ma prawo do warunków pracy zapewniających poszanowanie jego zdrowia, bezpieczeństwa i godności. Każdy pracownik ma prawo do ograniczenia maksymalnego wymiaru czasu pracy, do okresów odpoczynku dobowego i tygodniowego oraz do corocznego płatnego urlopu.

Szczególnie wyzyskujące warunki pracy	Uderzająca dysproporcja między warunkami pracy, w tym wynikającymi z dyskryminacji ze względu na płeć lub innej dyskryminacji, w przypadku gdy istnieje uderzająca dysproporcja w porównaniu z warunkami zatrudnienia legalnie zatrudnionych pracowników, która wpływa na przykład na zdrowie i bezpieczeństwo pracownika oraz narusza godność ludzką (art. 2 lit. i) dyrektywy w sprawie sankcji wobec pracodawców).²⁶
Protokół z Palermo	Protokół w sprawie zapobiegania, zwalczania i karania za handel ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi (2000), uzupełniający Konwencję Narodów Zjednoczonych (ONZ) przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej (UE i wszystkie Państwa członkowskie są stronami protokołu).²⁷
Zakaz niewolnictwa i pracy przymusowej	Odnosi się to do Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Artykuł ten wyjaśnia, że: Nikt nie może być trzymany w niewoli ani w poddaństwie. Nikt nie może być zmuszany do wykonywania pracy przymusowej lub obowiązkowej. Handel ludźmi jest zakazany.

Seksualne wykorzystanie²⁸	Faktyczne lub usiłowane wykorzystanie czyjejś bezbronności (np. osoby zależnej od ciebie w kwestii przetrwania, racji żywnościowych, szkoły, książek, transportu lub innych usług), różnic w władzy lub zaufaniu, w celu uzyskania przysług seksualnych, w tym, ale nie tylko, poprzez oferowanie pieniędzy lub innych korzyści społecznych, ekonomicznych lub politycznych. Obejmuje to handel ludźmi i prostytucję.
Przemyt	Zgodnie z artykułem 3(a) Protokołu przeciwko przemytowi migrantów drogą lądową, morską i powietrzną, uzupełniającego Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej (2000), „przemyt migrantów” oznacza „ubieganie się o uzyskanie, bezpośrednio lub pośrednio, korzyści finansowej lub innej korzyści materialnej, poprzez nielegalny wjazd osoby na terytorium Państwa-Strony, którego osoba ta nie jest obywatelem ani stałym rezydentem”.
Niewolnictwo²⁹	Status lub sytuacja osoby, wobec której wykonywane są wszystkie lub niektóre uprawnienia wynikające z prawa własności (Konwencja o niewolnictwie z 1926 r.). According to article 1(b) of the Supplementary Convention on the Abolition of Niewolnictwo, handel niewolnikami oraz instytucje i praktyki podobne do niewolnictwa (1956), „stan lub status dzierżawcy, który na mocy prawa, zwyczaju lub umowy jest zobowiązany do zamieszkania i pracy na ziemi należącej do innej osoby oraz do świadczenia określonej usługi na rzecz tej innej osoby, niezależnie od tego, czy za wynagrodzeniem, czy nie, i nie może zmienić swojego statusu”.
Wrażliwość	stan wynikający ze sposobu, w jaki jednostki negatywnie doświadczają złożonej interakcji czynników społecznych, kulturowych, ekonomicznych, politycznych i środowiskowych, które tworzą kontekst dla ich społeczności.

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

²³ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2015-severe-labour-exploitation_en.pdf

²⁴ <https://www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/migrant-smuggling/migrant-smuggling.html>

²⁵ <https://www.ilo.org/topics/forced-labour-modern-slavery-and-trafficking-persons/what-forced-labour>

²⁶ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2015-severe-labour-exploitation_en.pdf

²⁷ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2015-severe-labour-exploitation_en.pdf

²⁸ <https://www.unhcr.org/asia/what-we-do/how-we-work/tackling-sexual-exploitation-abuse-and-harassment/what-sexual-exploitation>

²⁹ <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/supplementary-convention-abolition-slavery-slave-trade-and>

1.12 Proponowana aktywność dla rozdziału

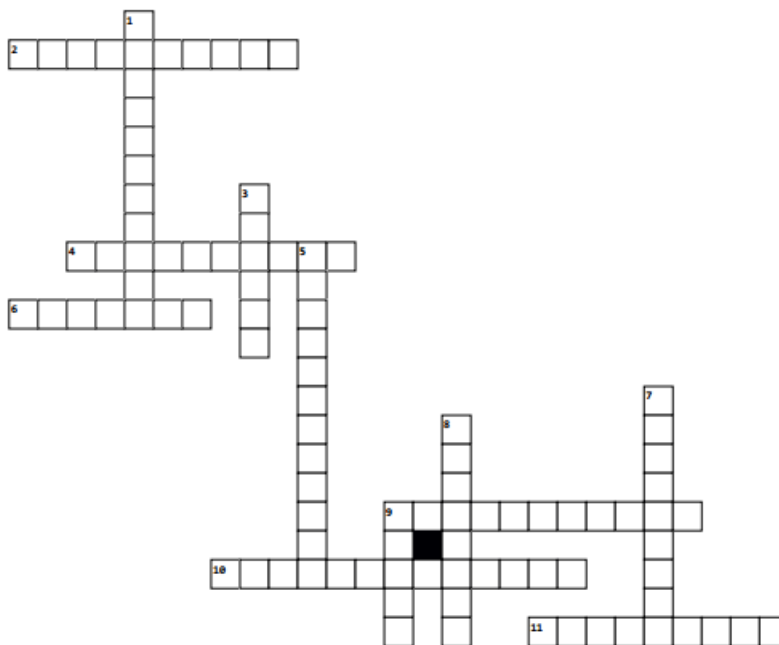
Tabela 2. Zrozumienie terminologii handlu ludźmi

Nazwa czynności	Zrozumienie terminologii handlu ludźmi
Rodzaj czynności	Zajęcia wprowadzające do terminologii handlu ludźmi.
Czas trwania	30 minut
Cele edukacyjne	• Zdefiniuj kluczowe terminy związane z handlem ludźmi, używając precyzyjnego języka i kontekstu. • Zidentyfikuj podstawowe elementy handlu ludźmi. • Omów wpływ handlu ludźmi na jednostki.
Potrzebne materiały	• Tablica lub flipchart z markerami • Szablon krzyżówki

Narzędzia / wydruki	• Szablon krzyżówki (załącznik 1) • Video: https://webapps.ilo.org/infostories/en-GB/Stories/Forced-Labour/Deceptive-Recruitment-and-Coercion#taking-action-to-end-forced-labour/forced-labour-explained
Wytyczne dla prowadzącego	Rozdaj każdemu uczestnikowi krzyżówkę związaną z handlem ludźmi i handlem ludźmi w celu pracy przymusowej, a także link do filmu MOP wyjaśniającego zjawisko handlu ludźmi w celu pracy przymusowej. Poproś uczestników o obejrzenie filmu, a następnie o pracę nad krzyżówką. Po dyskusji zbierz grupy ponownie, aby podzielić się swoimi wnioskami. Zorganizuj sesję, podczas której wyjaśnisz wszelkie nieporozumienia i upewnij się, że wszystkie definicje są zgodne z prawidłową terminologią.
Dodatki	Nie dotyczy
Odnośniki	Międzynarodowa Organizacja Pracy (b.d.). Wyjaśnienie pracy przymusowej. Międzynarodowa Organizacja Pracy . https://webapps.ilo.org/infostories/en-GB/Stories/Forced-Labour/Deceptive-Recruitment-and-Coercion#taking-action-to-end-forced-labour/forced-labour-explained

Dodatek

Labour Trafficking

Across

2. Efforts to stop trafficking before it happens.
4. A person who manipulates or controls others for labor or profit.
6. Permission for something to happen; in trafficking, often manipulated or not possible.
9. Work performed under threat or without consent.
10. A state of being susceptible to trafficking due to poverty, lack of education, or other factors.
11. The illegal movement of people or goods across borders.

Down

1. A form of slavery where a person works to pay off a debt but cannot leave.
3. A person being controlled or harmed by traffickers.
5. Taking unfair advantage of someone for personal gain.
7. The act of keeping someone in a location against their will.
8. Using threats or force to make someone do something against their will COERCION
9. Deceptive practices to gain control over a person.

Adobe Acrobat
PDFXML Document

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

1.13 Bibliografia

Komisja Europejska. (2024). Razem przeciwko handlowi ludźmi. https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/internal-security/organised-crime-and-human-trafficking/together-against-trafficking-human-beings_en

Komisja Europejska. (2024). Zaostrzenie przepisów UE w zakresie zwalczania handlu ludźmi. https://home-affairs.ec.europa.eu/news/stronger-eu-rules-fight-trafficking-human-beings-enter-force-2024-07-12_en

Unia Europejska. (2011). Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0036>

Unia Europejska. (2021). Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Odnowiony plan działania UE na rzecz zwalczania przemytu migrantów. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021DC0171>

Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (2015). Poważny wyzysk pracowników w UE. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2015-severe-labour-exploitation_en.pdf

Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (i). Poważny wyzysk pracowników w UE. <https://fra.europa.eu/en/content/q-severe-labour-exploitation-eu>

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

Międzynarodowa Organizacja Pracy. (2023). Praca przymusowa i małżeństwa przymusowe
https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/%40ed_norm/%40ipec/documents/publication/wcms_854795.pdf

Międzynarodowa Organizacja Pracy (b.d.). Czym jest praca przymusowa?
<https://www.ilo.org/topics/forced-labour-modern-slavery-and-trafficking-persons/what-forced-labour>

Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (b.d.). Wskaźniki handlu ludźmi.
https://www.iom.int/sites/g/files/tmzbd1486/files/documents/atip_levant/indicators-of-trafficking-in-persons-1.pdf

Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka. (b.d.). Protokół o zapobieganiu, zwalczaniu i karaniu za handel ludźmi.
<https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/protocol-prevent-suppress-and-punish-trafficking-persons>

Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka. (b.d.).
Uzupełniająca Konwencja o zniesieniu niewolnictwa, handlu niewolnikami oraz instytucjach i praktykach zbliżonych do niewolnictwa. <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/supplementary-convention-abolition-slavery-slave-trade-and>

UNHCR. (b.d.). Definicja wykorzystywania seksualnego, nadużyć i molestowania seksualnego.
<https://www.unhcr.org/what-we-do/how-we-work/tackling-sexual-exploitation-abuse-and-harassment/what-sexual-exploitation>

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

UNHCR. (b.d.). Czym jest wykorzystywanie seksualne, nadużycia i molestowanie?
<https://www.unhcr.org/asia/what-we-do/how-we-work/tackling-sexual-exploitation-abuse-and-harassment/what-sexual-exploitation>

Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości. (b.d.). Wykorzystywanie i nadużycia: skala i zasięg handlu ludźmi w Europie Południowo-Wschodniej
https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/Exploitation_and_Abuse.pdf

Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości. (b.d.). Przemysł migrantów.
<https://www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/migrant-smuggling/migrant-smuggling.html>

Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości. (b.d.). Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i jej protokoły.
https://www.unodc.org/documents/treaties/UNTOC/Publications/TOC%20Convention/TOC_ebook-e.pdf

Villacampa, C. (2022). Wyzwania związane z pomocą ofiarom handlu ludźmi i wyzysku w Hiszpanii. Międzynarodowe czasopismo prawa, przestępczości i sprawiedliwości, 71, 100563.
<https://doi.org/10.1016/j.ijlcy.2022.100563>

Światowe Forum Ekonomiczne. (2024). Statystyki UE dotyczące handlu ludźmi.
<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20240124-1>

www.eradicating2project.eu

**Co-funded by
the European Union**

Wyrażone poglądy i opinie są wyłącznie poglądami autora/autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej ani Komisji Europejskiej (organu przyznającego). Ani Unia Europejska, ani Komisja Europejska nie ponoszą za nie odpowiedzialności.